

УДК 355.48 (100)

Володимир Володимирович Цибулькін,
Ірина Петрівна Лисюк

СПЕЦИФІКА МАСОВОГО ВПЛИВУ НА ПІДСВІДОМІСТЬ ЛЮДЕЙ (ІЗ ДОСВІДУ “СС-АНЕНЕРБЕ”)

У 1945 році міжнародна комісія з дослідження нацистської спадщини встановила, що за участі “СС-Аненербе” майже побудовано нову, “чорну”, цивілізацію. Звіт комісії становив близько 300 сторінок, на яких згадувалася нова космогонія, ракетна техніка, детектори інфрачервоного випромінювання тощо. Виникнення “Аненербе” (нім. *Ahnenerbe* — спадщина предків) пов’язано з багатьма об’єктивними та суб’єктивними факторами. “Пунктами запуску” й “точками зростання” структури були явища, рознесені в часі та просторі доти, доки вони не зійшлися в ідеології німецького фашизму та його “ядра” — “СС-Аненербе”.

Мета статті — висвітлити генезу та специфіку формування “СС-Аненербе” як однієї із структур, що досліджувала масовий вплив на свідомість людей. *Завдання* статті: розглянути вищезгадану організацію як альтернативний аналітичний інтелектуальний центр Німеччини часів панування фашистської ідеології; продемонструвати інноваційно-венчурний характер наукових розробок “СС-Аненербе”.

Однією з провідних причин появи цієї організації є схильність німецького суперетносу до містицизму та утаємнчених культур. Німці з давнини пишуться своїми маґами й чаклунами. Із закритими середньовічними товариствами, які сповідували різні форми окультизму, пов’язаний, наприклад, готичний стиль, перенасичений зображенням химер та інших потойбічних сутностей. Цей стиль має відношення до Ордену тамплієрів, які, володіючи великими коштами й продуманою системою фінансування (фактично вони були засновниками банківської системи та постійних артґелей будівничих — масонів), мережею закритих наукових центрів, де навчали астрології та маґії, проводили офіційно заборонені церквою дослідження. Окремим центром окультних досліджень, починаючи з XIII століття,

було місто Кенігсберг. Офіційно заснований 1 вересня 1255 року лицарями Тевтонського ордену (щільно пов’язаного з тамплієрами) на місці язичницького капища, до якого приходили мешканці давньослов’янської фортеці Кролевець та куршського селища Твангесте, він одразу став центром чаклунства й маґії. Віддалений від центрів переслідувань нечистої сили, під охороною лицарів, які, декларуючи християнство та поклоніння Св. Діви Марії, фактично сповідували сатанізм. Кенігсберг прославився своїми ясновидцями та пророками. Останні оселилися поблизу кафедральної кірхи на острові Кнайпхоф у кварталі Вейдендамм. Відтоді Кенігсберг посів у німецький демонології неабияке місце (в офіційно визнаній даті його заснування — 1255 рік — сума цифр становить 13, павільйон над могилою найвідомішого мешканця Кенігсберга Іммануїла Канта на острові Кнайпхоф підтримує 13 стовпів, акт про капітуляцію міста командувач гарнізону Отто фон Ляш підписував у своєму кабінеті № 13, прикрашеному рунічними написами тощо). За часів нацистської Німеччини саме у кварталі Вейдендамм був розташований один з об’єктів “СС-Аненербе” — “Кенігсберг-13”.

Поступово поєднання романтизму, окультизму з націоналізмом створило передумови для виникнення руху пангерманістів, який охопив різні держави Європи, де германці становили більшість чи впливові етнічні сегменти (передусім в Австрії, Баварії та Пруссії). У Великій Британії пангерманський рух був особливо притаманний окультному товариству “Золота зоря” (засноване в 1887 році), яке перебувало під контролем тогочасних спеціальних служб цієї країни й розвивало контакти з окультними націоналістичними організаціями на континенті (насамперед у Баварії та Пруссії). Маґистром “Золотої зорі” свого часу був відомий сатаніст Алістер Кроулі, а серед членів

цього товариства — англійський письменник Артур Мейчен (Філуз Акварті), ірландський письменник Брем Стокер, англійська акторка й письменниця Флоренс Беатріс Фарр, німецький географ Еріх Обст, німецький геополітик Отто Маулль, німецький військовий письменник Евальд Банзе та інші відомі особи. Саме вони та їхні учні стали “золотим фондом” кадрового складу “СС-Аненербе”. Пізніше А. Кроулі надсилав тиме А. Гітлеру свої публікації, радником фюрера стане сатаністка Марта Кюнцель, а в Берліні виникатимуть своєрідні культові місця сатаністів — темплуми. До функціонування темплумів буде причетна “СС-Аненербе”, вони збережуться до травня 1945 року. Тоді радянські солдати й відшукують їх серед руїн нацистської столиці.

Серед ідеологів — попередників “СС-Аненербе” — був австрієць Йорг Ланц фон Лібенфельс, який активно поширював ідеї О. П. Блаватської та Г. фон Ліста. У 1907 році Й.-Л. фон Лібенфельс створив структурований Орден нових тамплієрів (Ordo Novi Templi). Він задекларував орден як арійське товариство взаємодопомоги, метою якого був новий хрестовий похід “вищих” проти “нижчих”. Цей орден став одним із взірців для створення в майбутньому СС (нім. SS — Schutzstaffel — Охоронні загони). Окултна течія як нова релігія мала назву “віенай” (у перекладі з давньогерманської — “посвячення”). Це поняття езотерики трактують як містичне осягнення розумом того, що для інших є суб’єктом сліпої віри.

Й.-Л. фон Лібенфельс дійшов висновку, що лицарі Святого Грааля пов’язані з тамплієрами, які нібито намагалися створити Великий германський орден — державу, до якої належали б території від Середземномор’я до Середнього Сходу включно. У 1913 році він опублікував коротке дослідження, в якому Грааль інтерпретував як символ, що відповідає парапсихічним силам чистокровної арійської раси [1].

У той час А. Гітлер випадково придбав часопис Й.-Л. фон Лібенфельса “Остара” і був настільки вражений його статтями, що забажав зустрітися із самим видавцем. На підставі матеріалу з “Остари” А. Гітлер розпочав будувати свої перші промови, котрі проголошував у віденських кав’ярнях.

Ідеї Ордену нових тамплієрів було використано під час створення НСДАП (нім. NSDAP — National-sozialistische deutsche Arbeiterpartei — Націонал-соціалістична німецька робітничка партія).

У 1928 році вийшла друком книга “Походження людства”, яка стала ідеологічною основою однієї з найбільш незвичайних офіційних організацій нацистської Німеччини — “Аненербе”. Автор книги — профе-

сор Герман Вірт, член невеликої організації геральдистів “Аненербе”, вважав, що біля витоків людства стояло дві протораси: нордична (духовна, створювач цивілізації та духовних надбань, що має I групу крові) і південна (вирізняється заздрістю, злістю та копіюванням надбань представників північної раси; їй притаманна III група крові). Представники нордичної раси мешкали переважно на землі під назвою Арктогея, від якої залишилася лише Гренландія. Після того як Арктогея зникла під льодом, а потім під водою, предки арійців вимушені були емігрувати в Євразію, після чого, в результаті змішання рас, виникла II група крові. Г. Вірт не зміг визначити місце IV групи крові, яка характерна для угорців, циган і українців. Цю групу крові він називав загадковою. Автор книги стверджував, що нащадки цих давніх рас розпорошені між різними сучасними народами.

Г. Вірт розробляв теорію зникнення Атлантиди, рештки якої нібито відшукав на півночі Атлантичного океану, між Європою та Америкою (там, де розійшлися Канада і Скандинавія). Благословенну Землю — Хельголанд — Атлантиду (das hellige Land) він розглядав як прабатьківщину істинних арійців. Рештки цивілізації атлантів професор досліджував у Норвегії, Швеції, Ірландії, Нижній Саксонії, у торф’яних болотах нижньої течії річки Везер і навколо Бремена.

Завдяки меценату Людвігу Розеліусу Г. Вірт у 1931 році побудував палац “Хаус Атлантік” (“Haus Atlantik”), в якому передбачалося експонувати колекції музею “Аненербе”. Палац був споруджений у новомодному на той час стилі сталевий каркасної архітектури, його фасад прикрашав гігантський тотем, вкритий рунічними знаками, — вирізьблене з дерева зображення Дерева життя, сонячного колеса й накладеного на нього хреста з розп’ятим богом-шаманом Одіном [2]. Але А. Гітлер публічно засудив архітектурно-сміслову композицію “Хаус Атлантік” як приклад інтелектуального збочення практичного духу націонал-соціалізму й відхилення від ідеалу сильної раси, яка, на його думку, не могла зародитися в болотах Нижньої Саксонії. Крім того, як художник він побачив невинувато гротескове поєднання розрізних символів у цій композиції.

30 січня 1933 року А. Гітлер став канцлером Німеччини. Він майже відразу оголосив про створення Тисячолітнього рейху. 2 серпня 1934 року, після смерті рейхспрезидента Пауля фон Гінденбурга, А. Гітлер присвоїв собі звання фюрера й канцлера, скасувавши посаду рейхспрезидента. Усі військово-службовці з того часу мали присягати на вірність вже не конституції, а особисто фю-

реру німецької нації (це робили й представники українських підрозділів, що воювали на боці злочинного нацистського режиму, в тому числі й “національні герої”). Неофіційною столицею нацистської Німеччини стало місто Нюрнберг, яке за традицією вважалося столицею всіх язичників-германців. Саме тут відбувалися потужні партійні з'їзди, під час яких, за рекомендацією фахівців із “СС-Аненербе”, здійснювалися масові страсти осіб, ув'язнених у концентраційних таборах. Під час таких жертвоприношень, на думку нацистських учених, вивільнялася велика кількість енергії “нижчих”, яка мала підживлювати енергію “вищих”, тобто лідерів НСДАП, а також їх небесних і підземних покровителів [3].

23 липня 1933 року Герман Вірт організував виставку “Німецька спадщина предків”. На ній було представлено давньогерманські рунічні написи, тексти літописів, зразки давньої зброї тощо, яким, за оцінкою професора, 12 тис. років. Їх збирали по всьому світу: в Палестині, печерах Лабрадору, Альпах тощо. Першим відвідав виставку расолог Ріхард-Вальтер Дарре, який відповідав у НСДАП за давню історію. Його супроводжував професор Фрідріх Хільшер (1902—1990), який до 1933 року був учнем відомого єврейського релігійного філософа Мардохая Бубера, котрого врятував від переслідувань нацистів.

На ім'я Ф. Хільшера в 1933 році була зареєстрована приватна організація “Аненербе”.

30 липня 1933 року виставку відвідав Г. Гімmlер, після якої перебував під враженням від наочності висновків про переваги нордичної раси. Саме рейхсфюрер і запропонував Г. Вірту очолити інститут “Аненербе”, що вже розглядався як складова СС [2].

Г. Гімmlер підтримував ідеї Р.-В. Дарре, які ґрунтувалися на тому, що все в житті людини стосується раси, а видатні досягнення культури створені нордичними арійцями. Р.-В. Дарре вважав, що занепад цивілізації минулого пов'язаний із недотриманням расових законів і забрудненням нордичної крові. Г. Гімmlер розвинув ідеї Р.-В. Дарре, стверджуючи, що нордична раса має певні психічні особливості, відсутні в інших представників людства. Поява надлюдей можлива там, де зберігається безпосередній контакт із Фатерляндом.

А. Гітлер спочатку сприймав ці захоплення Г. Гімmlера жартівливо. З часом фюрер побачив, що проектами Г. Гімmlера захоплюється все більша кількість впливових членів партії (зокрема Герман Герінг, Еріх Редер та інші). У 1934 році, розуміючи потребу у власній німецькій церкві, А. Гітлер доручив Г. Гімmlеру та “Аненербе” створити нову релігію. СС на той час вже були розга-

луженим розвідувальним, військовим і каральним механізмом. Г. Гімmlер намагався взяти на себе функції захисту нордичної раси на генетичному, духовному й містичному рівнях. Для цього потрібні були особливі знання, і їх шукали в минулому.

Своєрідним системотворним мозковим центром СС стала організація “Аненербе”, заснована 10 липня 1935 року. Спочатку вона позиціонувала себе як Навчальне товариство з вивчення германської духовної праісторії (нім. Studiengesellschaft für germanische Geistesgeschichte) й не належала до нацистської державної машини. Статут організації проголошував вивчення ареалу, духу та спадщини нордичних індогерманців і публікацію цих досліджень. На “Аненербе” було покладено завдання: поперше, бути інтелектуальним осередком не тільки СС, але й Третього рейху в цілому; по-друге, здійснювати власну розвідувальну діяльність за різними напрямками й темами, актуальними як для СС, так і для НСДАП; по-третє, накопичувати й обробляти великі масиви інформації, які сприяли б посиленню влади нацистів; по-четверте, бути структурою прикриття для представників інших спецслужб Німеччини. Так, прикриття археологів дозволяло мандрувати світом і, не привертаючи до себе зайвої уваги, збирати інформацію (як відомо, до німців подібне прикриття активно використовували представники британської розвідки). Г. Гімmlер наголошував на тому, що слід шукати локалізацію, думки, дії, спадщину індогерманської раси та повідомляти народу в інтенсивній формі результати цих пошуків. Виконання завдання повинно вирізнятися науковими методами.

Після юридичного оформлення нової організації, відповідно до розпорядження рейхсфюрера СС Генріха Гімmlера від 10 липня 1935 року, головний офіс “Аненербе” переїхав із баварського містечка Вайшенфельд до Берліна на Брудерштрассе. У грудні 1935 року “Аненербе” уклала угоду про співробітництво з часописом СС “Північна країна” (“Nordland”) та домовилась із Товариством друзів германської передісторії про спільне видання часопису “Німеччина” (“Deutschland”).

За участі фахівців із “СС-Аненербе” здійснювався спеціальний проект розвитку мережі орденських замків СС (проект “Ordensburgen” — “Орденські замки”), де готувалась майбутня еліта Чорного ордену. Спочатку кандидати до навчання в замках проходили суворий відбір. Потрапити туди могли юнаки після 18 років, випускники навчальних закладів “Напола” або шкіл Адольфа Гітлера. Замок Фогельзанг у цій мережі був першим (з 1935 року). На його

брамі було написано: “Сліпе підпорядкування”. Це означало, що підлеглим не слід дискутувати з приводу наказів командирів, а лише чітко їх виконувати.

Першим випробуванням для курсантів був спеціальний обряд посвячення “Блуттауфе” (нім. die Bluttauf — хрещення кров’ю), що базувалося на ефекті від інформаційно-психологічного удару кодуючого впливу на підсвідомість адепта. Кандидата привчали мовчати про те, що він побачить або чого навчиться в орденських замках.

Тривалість навчання становила один рік [4]. Враховувався психологічний ефект відриву неофіта від звичного середовища. За оцінками психологів із “СС-Аненербе”, протримати людину кілька днів у місті набагато важче, ніж в умовах її інкорпорації у певний відносно ізольований колектив на досить тривалий час. Тому готувати та обробляти в потрібному дусі людину рекомендувалося в особливих умовах. На першому етапі ця підготовка передбачала тримісячні літні табори в Альпах, де жорсткий режим і численні виснажливі спортивні змагання сприяли розвитку фізичного здоров’я майбутніх розвідників. Найкращі вихованці потрапляли на дворічне навчання в орденські замки СС Зонтгофен, Марієнбург, Фогельзанг та інші. Ці замки вважалися твердинями духу та протистояли світу буржуазії (насамперед єврейської), де на перше місце ставилися матеріальні цінності.

Вихованців тримали на особливій дієті, котру розробляв особисто Г. Гімлер. Вони не вживали кави, але у великій кількості пили мінеральну воду. Вважалося, що це чистить організм від шлаків, оздоровить його. З тією самою метою здійснювали магнетичні сеанси.

Кандидати до Чорного ордену СС повинні були вивчати руни, давній германський фольклор, расову теорію. Особлива увага приділялася прикладній рунології. Вивчалися відповідні пози, пов’язані з рунами, що мало позитивно впливати на організм людини.

Володіння рунічною магією розглядалося як спроможність керувати стихіями та енергетичними потоками, гармонізувати ауру (*аура* — особливе поле, що створюється біологічними організмами) і прану (*прана* — різні форми дихання, які забезпечують життєдіяльність людини й природи) людини. Прийняття певних поз супроводжувалося спеціальними рунічними звуками, які германці називали словом “гальд” (давньогерм. *Galdr* — магічна пісня). За допомогою гальдів давні германські чаклуни могли змінити погоду, оживити мертвих, захистити себе чи іншу людину від зброї ворогів, загасити вогонь тощо. Ще однією формою магічного співу були сейди, які

цілеспрямовано впливали на певну людину, брали під контроль її психіку тощо. Кожен есесівець мав опанувати методику створення гальдстафів (в’язання рун) і агісх’яльмів (“шоломів жаху”), котрі повинні не лише захищати, але й знищувати ворога. Представники “вищої” раси повинні домінувати над “нижчими”, тому ці знання вважалися таємними. Медитативна (рунічна) гімнастика мала своїм центром руну “зіг” у формі нацистського привітання [5].

Для випускників орденського замку обов’язковою була клятва відданості. У разі відмови жорстоко каралися не тільки ці особи, але й члени їхніх сімей. Екс-фенріхи (успішні виконавці обов’язкової програми підготовки) поповнювали лави Головного управління імперської безпеки, Ваффен-СС, таємної служби під керівництвом обергрупенфюрера СС Ерста-Вільгельма Боле, Абверу, розвідки МЗС (Організації Ріббентропа), зовнішньої агентурно-аналітичної розвідки НСДАП, радіотехнічної розвідки “Дослідний інститут ВПС” під контролем Г. Герінга, поштової розвідки, Інституту інформаційно-психологічної війни під керівництвом А. Розенберга, а також “СС-Аненербе”. Потрапити в структури “СС-Аненербе” вважалося проявом вищої довіри, адже це давало надію на успішну кар’єру.

Посвячення в СС було частково скопійовано з обряду посвячення до Тевтонського ордену. Після отримання права на дві руни “зіг” неофіт міг вважати себе частиною особливої, надлюдської, раси.

Особливу увагу фахівців “СС-Аненербе” привертало дослідження мозку людини, до яких був причетний і видатний російський біолог, один із засновників радіаційної генетики популяції, розробник теорії коеволуції, дослідник біосферно-екологічних явищ учений Микола Володимирович Тимофеев-Ресовський (псевдонім Зубр).

У “СС-Аненербе” існувала власна потужна служба пропаганди, підконтрольна лише А. Гітлеру та Г. Гімлеру [2].

Для “розігріву” публіки пропонувалося використовувати якомога більшу кількість прапорів, транспарантів із гаслами, однакову форму одягу, оптимістичну бравурну музику. Особлива увага приділялася барабану, звуки якого були постійним фоном нацистських демонстрацій. Кожен пересічний німець мав відчувати себе володарем світу, великим арійцем, надлюдиною. Цим реалізовувалася потреба людини у груповій самоідентифікації, що особливо було важливо для бюргерів, котрі вирізнялися родовим мисленням.

Образи змінювалися досить швидко, відбувалося гіпнотизування натовпу і в цей час, за фасадом всієї краси та видовищно-

сті, добро підмінялося злом [6]. Враховуючи традиціоналізм і консерватизм німців, подібні ефекти мали неабиякий успіх, особливо в молоді. Для людей старшого покоління, пригніченого поразкою їхньої імперії в Першій світовій війні, ці ефекти справляли враження стабільності й могутності, а також підтримували на рівні підсвідомості сподівання на реванш.

Прапори були червоного кольору, де два інші кольори (білий і чорний) відігравали підпорядковану роль. Три кольори відповідали кольорам кайзерівського прапора, що викликало ностальгію за “добрими старими” часами. Поєднання червоного й чорного кольорів (два кольори підсвідомості) впливало на архетипи людини в контексті концепції “землі й крові”, зокрема присвоєння певних територій, політих кров’ю героїв. Білий колір, який оточував свастику, надавав їй певної святості. Домінуючий червоний колір був референтним для прихильників лівих партій і рухів. Особливо шанувався “Блутфане” (нім. das Blut — кров, die Fahne — прапор) — прапор, політичній кров’ю учасників Півного путчу 9 листопада 1923 року. Починаючи з 1933 року, “Блутфане” публічно демонструвався двічі на рік: 9 листопада під час щорічного маршу у Фельхеррхалле в Мюнхені та на щорічних партійних з’їздах у Нюрнбергу. Велика кількість прапорів, заряджених енергетикою кольорів і знаків, створювала потужні енергетичні поля в процесі майоріння, що також активно впливало на підсвідомість людини та створювало відчуття свята, навіть під час останніх боїв травня 1945 року. Зважаючи на цей ефект, вулиці німецьких міст щоденно прикрашала велика кількість прапорів, на оновлення яких постійно виділялися значні кошти. Пізніше було розроблено спеціальну технологію, що подовжувала термін яскравості полотна та фарб. Приклад такого прапора зберігається в Музеї Великої Вітчизняної війни в місті Києві (за часів окупації він майорів над тогочасною архітектурною домінантою міста — дзвіницею Києво-Печерської лаври, що також мало символічне значення).

Постійні паради та мітинги, подібні до складних релігійних обрядів, перетворювалися на ефективну форму пропаганди, а також інструмент залучення до лав НСДАП нових adeptів. На початку 1930-х років було введено обов’язкове вітання “Хайль Гітлер!”.

У середині 1930-х роках НСДАП володіла кількома радіостанціями. У 1939—1940 роках кількість таких радіостанцій досягла 107. Виготовлялися “народні” радіоприймачі, які працювали лише на одній хвилі — імперському радіомовленні. У цьому контексті слід згадати проєкт “Конкордія”,

спрямований на створення спеціальної мережі радіомовлення для маніпулювання свідомістю населення іноземних країн. За теорією фахівця з психологічної війни Евальда Банзе, “прикладна психологія як зброя війни означає пропаганду, розраховану на те, щоб вплинути на ставлення народу до війни. Потрібно бити ворожу націю по слабких місцях (а яка нація не має слабких місць?), підірвати й зламати її опір, переконати в тому, що власний уряд уводить її в оману, збиває з пантелику та призводить до загибелі. У результаті люди втрачають віру в правоту своєї справи, і політична опозиція в цих державах (а в якій державі немає такої опозиції?) піднімає голлову й буде спричиняти більш суттєві урядові ускладнення. Міцну, потужну й добре злагоджену організацію ворожої нації потрібно поступово зруйнувати і, врешті-решт, зламати так, щоб вона розсипалася на складові, як розтоптаний у лісі гриб” [7]. Це давало змогу нацистським лідерам, використовуючи маніпулятивні технології, розроблені фахівцями із “СС-Аненербе”, охоплювати своїм впливом мільйони людей у різних країнах світу. Вчені могли вже на той час керувати амплітудою, фазою, частотою звукових вібрацій, чергуванням пришвидшення або уповільнення тексту, що приводило до ефекту створення гарного настрою від передач і навіть впливало на підсвідомість ворогів із метою створення позитивного іміджу нацистської держави.

Проєкт перебував під патронатом П.-Й. Геббельса, який закликав перетворювати слухача на “людину, якою можна маніпулювати” [8]. До кінця 1939 року в Німеччині загальний наклад газет становив 19,7 млн примірників, а часописів — 89,5 млн. Кожен військовий підрозділ щоденно отримував примірники офіційних видань. На окупованих територіях, із метою створення позитивного іміджу, кожного тижня розповсюджувалося 2 млн примірників ілюстрованих часописів. Майже в усіх населених пунктах, підконтрольних Берліну, було встановлено стаціонарні радіоточки, які 24 години на добу транслювали передачі німецьких радіостанцій. Стаціонарні радіоточки працювали в усіх військових підрозділах, німці також практикували пересувні радіотранслюючі пункти.

Фахівці “СС-Аненербе” брали активну участь і в підготовці різноманітної друкованої продукції, починаючи від спеціально вибудованих текстів до відеоряду. Для пропаганди фашизму активно використовували кіно. Лише в 1939 році на екрани вийшло 111 художніх фільмів. Широкого розповсюдження набули копії документального “Німецького щотижневого огляду” (“Deutsche

Wochenschau”), метраж якого порівняно з 1938 роком збільшився утричі в 1939 році. Пізніше при кожній великій кіностудії виокремлено посади для представників “СС-Аненербе”, які не лише контролювали, але й сприяли виходу на екрани “правильної” продукції [2]. Такий потужний пропагандистський вплив дозволяв, за словами П.-Й. Геббельса, “створювати в населення гарний настрій” і “давати солдатам розрядку” [9].

Особливу увагу П.-Й. Геббельс приділяв підробленим передбаченням майбутнього. Спеціальні фахівці виконували замовлення, використовуючи стиль відомих астрологів минулого. І досі тексти різних телепередач рясніють пророцтвами на кшталт псевдонострадамусів нацистського періоду.

Психологам “СС-Аненербе” вдалося подолати жахи німців, пов’язані з Першою світовою війною, а також переконати суспільство в тому, що без війн неможливо подолати численних ворогів, котрі оточують “миролюбну” Німеччину. Такий настрій серед німців вдалося протримати до травня 1945 року.

Суспільство структурувалося через різноманітні організації на кшталт Гітлерюгенду — для молоді, Націонал-соціалістичної жіночої спілки, Німецького трудового фронту тощо. На “СС-Аненербе” було покладено особливе завдання здійснювати перевиховання молоді в арійських і напіварійських країнах (до числа останніх, до речі, належала Україна, на території якої розташовувався колишній Готланд короля Германаріха в IV—V століттях н.е.). 23 січня 1944 року Генріх Гімmlер підписав розпорядження про перевиховання фахівцями із “СС-Аненербе” норвезьких студентів, яких утримували в концентраційних таборах Бухенвальд і Зеннхайм. Там піддослідним студентам вводили галюциногени, наркотики, різноманітні отрути, що впливали на психіку та нервову систему. За допомогою введення людини в транс намагалися встановити й вивчити процес її спілкування з паралельними світами та “вищими невідомими”. В існування останніх Гітлер вірив безумовно і вважав, що особисто спілкується з ними [3].

Було також встановлено, що впливати на підсвідомість людини можна спеціально зарядженими певною біологічною антропогенною енергією їжею та водою, яка стає “живою” або “мертвою”. Відносно нейтральною є мінеральна вода з глибоких свердловин, яку Г. Гімmlер і рекомендував для дієтичного харчування вихованцям орденських замків СС. Також мінеральну воду рекомендували для психологічної реабілітації співробітників і агентури СС після виконання “гострих” завдань. Пропонувалося

пити її якомога більше, тому що з нею немовито виводилася негативна інформація з тонких тіл людини.

Фахівці із “СС-Аненербе” вивчали ефект смерті. Вони встановили, що загибель великої кількості людей одночасно призводить до великих енергетичних потрясінь, спроможних діяти як на благо людства (наприклад, підвищувати народжуваність у найближчих до цієї події регіонах, підживлювати людей, які можуть цією енергією користуватися тощо), так і проти нього (наприклад, через поширення негативної енергії). Із цими експериментами пов’язані також масові страти людей у концентраційних таборах, спалювання живцем у селах тощо.

Особливе значення для розроблення психофізичної зброї мав проект “СС-Аненербе” “Тор”. Провідною установою була таємна лабораторія № 1146, яка офіційно підпорядковувалася проекту “Лебенсборн”. Асоціація назви проекту з германським богом грому, буревію та плодоріддя, захисником богів і людей від велетів і жакливіх драконів [10] є лише прикриттям більш складної семантики (нім. der Tor — дурень). Число 12 (1+1+4+6), сума цифр номера лабораторії, символізувало й замкнене коло.

Суть проекту “Тор” Г. Гімmlер сформулював ще в 1941 році: “У руках фіурера повинен бути засіб, за допомогою якого можна контролювати будь-яку кількість людей. Він повинен бути спроможним нав’язувати свою волю як окремій людині, так і цілим масам, цілим народам. Ці маси, ці народи повинні беззаперечно виконувати волю фіурера” [2]. Проект був побудований на використанні торсіонних полів, що впливали на гіпофіз людини та нервові закінчення в ньому, а це давало змогу немовито контролювати волю людини. Використовувалися як традиційні знання у сфері впливу на людину, так і сучасні. У 1944 році виконавці цього проекту розпочали досліди над людьми за допомогою професора Августа Хірта зі Страсбурзького університету. До функціональних обов’язків професора в межах проекту “Тор” належало дослідження гіпофізу людини з метою виявлення “кристалів волі” — своєрідних організаторів простору та джерел торсіонних полів. Окрім “недолюдей”, досліджувалися й найкращі представники “вищої” раси — кадрові есесівці. На виявленні “кристалів волі” мали дистанційно впливати спеціальні техномагічні апарати (в сучасному розумінні — психогенератори). Поштовою для досліджень стали дощечки К.-М. Віллгута, у розшифруванні яких брав участь фахівець із “СС-Аненербе” Рудольф Мунд [11].

Ще одним поштовою для дослідження в цьому напрямі став давній провансаль-

ський літопис, відповідно до якого в 1601 році на міському цвинтарі містечка Екс-ан-Прованс неподалік від Марселя капелан архієпископа відшукав предмет — скляний прилад, що складався з трьох кубів. Він міг демонструвати неіснуючі речі: ліси, замки, різнокольорові веселки. Відомо, що чаклуни середньовіччя мали власні магичні кристали. Вчені встановили, що різноякісні кристали наявні в організмі людини. Їх і намагалися виявити нацистські дослідники.

Фахівці із “СС-Аненербе” виявили, що кристали мають власну пам’ять, як вода й увесь біологічний об’єкт у цілому. Навіть у кожного мінералу є лише своя просторова решітка, яка визначає його основні фізичні й магичні властивості. Розташування часток всередині решітки не ідеальне й не стабільне. Тому кожна кристалічна решітка є унікальною та відображає історію свого формування. Такий геометричний спосіб запису, посиленій енергетичними чинниками (люмінесценція, флуоресценція, фосфоресценція), вважався досить перспективним під час використання в майбутньому.

На початку 1945 року радянські війська вийшли до околиць м. Бреслау. В оточенні опинився спеціальний медичний центр “СС-Аненербе”. Лікарям було віддано наказ — прориватися в західному напрямі. Майже всі співробітники цього центру загинули, радянські солдати їх у полон не брали [2]. Особливо жорстокі бої відбулися під м. Альтштадт, який боронила 408 народно-гренадерська дивізія, сформована з ополченців. Як виявилось, на її бійців впливав спеціальний псі-випромінювач, після знищення якого радянські солдати легко дістали перемогу [2].

Відповідно до плану “Валькірія” А. Гітлер віддав наказ принести в жертву “тих, хто програв війну”. Одним із мотивів такого вчинку фюрера була ідея Гвідо фон Ліста, який вважав, що для відродження німецької нації їй потрібно загинути. У берлінське метро запустили води річки Шпрее. У результаті цієї жахливої акції, здійсненої 20 квітня 1945 року, загинуло понад 200 тис. людей [3]. Тоді ж, у квітні 1945 року, колона машин, навантажених документами Чорного ордену, з екіпажами із солдатів і офіцерів СС, у стані медитативного трансу, в’їхала у води озера Диявола в гірській Чехії. Цю колону мерців випадково знайшов чеський аквалангіст у лютому 1957 року, коли шукав тіло нещодавно потонулого в озері студента.

Члени “СС-Аненербе” брали активну участь в обороні Берліна зі зброєю в руках. Так, на вулицях міста у квітні 1945 року загинув командир одного із підрозділів

фольксштурму, відомий функціонер організації Георг Шмідт-Рор.

25 квітня 1945 році в одному з берлінських льохів радянські воїни натрапили на 6 мертвих тибетців, які лежали у вигляді кола, а в його центрі містився труп людини в зелених рукавичках. Пізніше, під час боїв у рейхсканцелярії, радянські солдати нарахували до тисячі вбитих осіб зі східними рисами обличчя, одягнених у чорну форму СС без знаків, що свідчили б про військове звання. Трупи було знято на кіноплівку, але її перегляд спочатку викликав здивування в радянських генералів. Врешті-решт встановлено, що це були практиканти майбутнього Великого Тибету — союзника (і водночас перспективної колонії) нацистської держави, які проходили стажування в лейбштандарті СС “Адольф Гітлер”.

Досить багато зацікавлених сторін робить все можливе для того, щоб, по-перше, унеможливити й принаймні мінімізувати шкоду від подальшого неконтрольованого поширення інформації про діяльність “СС-Аненербе”. Для цього застосовуються різні заходи, починаючи від фізичного впливу (прикладом може бути страта члена СС А.-К. Ейхмана), закінчуючи спотворенням інформації з метою міфізації історії організації та переключення уваги суспільства на “негідні” об’єкти. Відбувається цілеспрямована ідіотизація А. Гітлера, його оточення і нацистського режиму. Цим принижується роль всіх антифашистських сил, які перемогли не “корабель дурнів”, а потужну машину раціоналізованого Зла. За підрахунками сучасних учених, УРСР є однією з найбільш постраждалих республік Радянського Союзу. Наш народ втратив понад 8 млн осіб, яких у 1941—1945 роках було вбито та закатовано німецькими, румунськими, угорськими й італійськими фашистами, а також різними колабораціоністами.

По-друге, робиться все можливе для того, щоб показати “СС-Аненербе” як бюрократичну структуру, яка своєї мети не досягла та становить дещо ірраціональне, і на увагу не заслуговує. Зокрема бої з американцями в Антарктиді в 1947 році, як свідчать деякі явно заангажовані журналістські розслідування, немовбито здійснював 5-й (Антарктичний) флот ВМС СРСР. Що стосується мемуарів, наприклад архітектора Альберта Шпеєра (1905—1981), то простежується спроба взагалі показати Генріха Гімmlера ідіотом, котрий намагався плодити нові релігії на посміховисько іншим націям.

На сьогодні слово *Аненербе* перетворилося на назву комп’ютерних ігор, музичних гуртів, фірм (наприклад, таких, що роблять специфічне татування) тощо. Таке зниження реальної небезпеки свідчить про те,

що певні сили застосовують технології наслідування згаданої структури або висміювання, а це, у свою чергу, приміряє на емоційній хвилі пересічну людину зі Злом, котре виглядає комічно. Такій самій меті присвячені й карикатурні малюнки, на яких люди у формі СС розбирають старовинні поховання в печерах.

Висновки. Підводячи підсумок розгляду діяльності “СС-Аненербе” слід зазначити, що ця структура продемонструвала доцільність створення альтернативних офіційним державним установам аналітичних центрів і експертних груп, спроможних пропонувати шляхи та методи оптимізації як державного апарату, так і суспільства в цілому.

Незважаючи на екзотичність окремих проектів, головним є те, що нацистське керівництво намагалося всіляко підтримувати інноваційно-венчурні напрями. У результаті з них органічно було виокремлено найперспективніші, на які й спрямовувалися значні грошові суми. На сьогодні відомо, що на організацію “СС-Аненербе” нациста-

ми було використано коштів більше, ніж на розробку атомної бомби у США [12].

Література

- 1. Первушин А. И.** Оккультные тайны НКВД и СС / А. И. Первушин. — СПб. : Изд. дом Нева ; М. : Олма-пресс, 2000. — 416 с.
- 2. Кранц** Ганц Ульрих фон. Мистические тайны Третьего рейха / Ганц Ульрих фон Кранц. — СПб. : Вектор, 2009. — 344 с.
- 3. Зубков С. В.** Третий рейх под знаменем оккультизма / С. В. Зубков. — М. : Вече, 2007. — 304 с.
- 4. Рудаков А.** Старт дан. Кто придет к финишу первым / А. Рудаков // Президент. Парламент. Правительство (Москва). — 2004. — № 1. — С. 75—81.
- 5. Паль** Лин фон. Аненербе: оккультный демарш СС / Лин фон Паль. — М. : АСТ ; СПб. : Астрель-СПб., 2008. — 285 с.
- 6. Heiferman R.** World War II / R. Heiferman. — London: Octopus Books Ltd., 1973. — 256 s.
- 7. Сейерс М.** Тайная война против Америки / М. Сейерс, А. Кан. — М. : Гос. изд-во иностранной л-ры, 1947. — 242 с.
- 8. Информационное общество:** Информационные войны. Информационное управление. Информационная безопасность / под ред. М. Вуса. — СПб., 1999. — С. 20.
- 9. История** Второй мировой войны : в 12 т. — М. : Воениздат, 1973—1982.
- 10. Мифы** народов мира : Энцикл. : в 2 т. — М. : Сов. энцикл., 1991—1992.
- 11. Воробьевский Ю. Ю.** Третий акт: Третий Рейх и Третий Рим / Ю. Ю. Воробьевский. — М., 2007. — 368 с.
- 12. Васильченко А. В.** Оккультный миф III рейха / А. В. Васильченко. — М. : Яуза-Пресс, 2008. — 624 с.

Автор рассматривает специфику формирования “СС-Аненербе” как одной из структур, являющейся альтернативным аналитическим интеллектуальным центром Германии времен фашистской идеологии и исследующей массовое влияние на сознание людей.

Ключевые слова: инновационно-венчурные направления, неконтролируемое распространение информации, оккультные исследования, движение пангерманистов.

The author studies the peculiarity of “SS Ahnenerbe” formation as one of the structures, which was an alternative analytical intellectual centre of Germany in the period of fascist ideology, and which studied mass influence on people’s consciousness.

Key words: innovation-venture directions, uncontrolled spread of information, the occult learning, Pangermanist movement.